

روزنه

دلایل رشد لاک‌پشتی سرمایه‌گذاری

ایران در عراق

● **شرق**:
داستان عملکرد اقتصادی و سرمایه‌گذاری ایران در کشورهای دوست و همسایه‌ها مدت‌هاست که محل پرسش است و حتی منتقدان می‌گویند اگرچه ایران نقش بسزایی در ماندگاری بنشار اسد داشت اما بازار سوریه به کشورهای دیگر رسید. پس از حوادث سوریه بود که دیپلماسی اقتصادی ایران بیش‌از پیش خیرساز شد و همچنان محل بحث است. در تازه‌ترین خبر، هیئت تجاری ایران که به سرپرستی رئیس اتاق بازرگانی به عراق سفر کرده، در دیدار با مسئولان عراقی به بررسی ابعاد مختلف همکاری‌های تجاری دو کشور پرداخته و از لزوم کنارگرفتن برخی موانع سخن گفته است. غلامحسین شافعی در این نشست، توسعه روابط اقتصادی دو کشور را ضروری دانست و گفت: کشور عراق برای ما فراتر از یک شریک تجاری است و پیوندهای دو کشور به قدری عمیق است که نیاز داریم در بخش‌های اقتصادی پیشرفت‌های بیشتری را رقم بزنیم. رئیس هیئت تجاری ایران در این سفر تأکید کرد: در این سفر از پشتیبانی چهار نماینده مجلس ایران، ریاست اتاق مشترک ایران و عراق و منتخبی از فعالان اقتصادی ایران برخورداریم و این انتظار می‌رود که با مذاکرات تخصصی بتوانیم سرفصل جدیدی در روابط اقتصادی دو کشور رقم بزنیم. در ادامه این نشست عادل عکاب حسین، رئیس اتاق صنایع عراق، ضمن خوشامدگویی به هیئت ایرانی‌گفت: باید اعتراف کنیم که هنوز فعالیت اقتصادی واقعی بین دو کشور اتفاق نیفتاده است. فعالیت تجاری وجود دارد؛ اما فعالیتی که شامل بخش صنعت نشود، هنوز رقم نخورده است. جلسات زیادی برگزار کردیم، نمایندگانی از استان‌های هم‌جوار انتخاب شدند و پیشنهادهایی در جلسات مشترک مطرح شده است. در زمینه صنعت فعالیت‌های فردی از طرف ایرانی‌ها را شاهد بوده‌ایم و موفق شده‌اند؛ اما نیاز است که این موضوع به یک جریان تبدیل شود. او ادامه داد: کارخانه‌های زیادی در ایران تنها برای بازار عراق تولید می‌کنند؛ اما هیچ‌گاه اینجا کارخانه احداث نکرده‌اند. در یک دیدار که در دانشگاه تهران بود، به فرصت‌های صنعتی اشاره کردیم؛ اما همکاری‌ها هنوز به بخش صنعت سرایت نکرده است. عکاب حسین افزود: زمینه روابط اقتصادی دو کشور سابقه ۱۸ساله دارد؛ اما اراده کافی برای سرمایه‌گذاری صنعتی از سوی ایران وجود ندارد و روابط در سطح تجارت باقی مانده است. نیاز است اتاق مشترکی در حوزه صنعت داشته باشیم تا موانع این همکاری را بررسی کنند. من کارخانه‌هایی را در ایران دیده‌ام که متوقف شده‌اند. این کارخانه‌ها می‌توانند در عراق فعال شوند. رئیس اتاق صنایع عراق گفت: در زمینه تأمین مواد اولیه آماده همکاری هستیم؛ همچنین شش شهرک صنعتی در عراق داریم که فرصت‌های سرمایه‌گذاری در آن فراهم است. پیشنهادهای زیادی از کشورهای مختلف داریم. درحال حاضر با اردن در حال همکاری هستیم.

خبر ویژه

مهدی احمدی، رئیس اداره کل روابط عمومی بانک مسکن:

بالاترین نرخ سود پرداختی به ۱۸درصد رسید

● بالاترین نرخ سود پرداختی به سپرده‌ها در این بانک طبق ضابطه اعلام‌شده از سوی بانک مرکزی معادل ۱۸ درصد برای سپرده‌های بلندمدت دوساله است و سایر سپرده‌ها نیز از نرخ‌های کمتری برخوردار هستند. به گزارش خبرنگار پایگاه خبری بانک مسکن، هیئنا، مهدی احمدی، رئیس اداره کل روابط عمومی بانک مسکن در جمع خبرنگاران در پاسخ به پرسشی درباره نرخ سود سپرده‌های این بانک اعلام کرد: نرخ سود پرداختی به سپرده‌های مدت‌دار در بانک مسکن برابر مصوبات شورای پول و اعتبار بوده و این بانک به‌عنوان یک بانک دولتی– تخصصی همواره خود را مقید به رعایت ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی نهاد ناظر بر بازار پول می‌داند.

وی با بیان اینکه این مسئله در طراحی محصولات بانک نیز رعایت شده، گفت: بالاترین نرخ سود پرداختی به سپرده‌ها در این بانک طبق ضابطه اعلام‌شده از سوی بانک مرکزی معادل ۱۸درصد برای سپرده‌های بلندمدت دوساله است و سایر سپرده‌ها نیز از نرخ‌های مختلف برخوردارند.

احمدی همچنین تصریح کرد: بنابراین بالاترین نرخ سود سپرده در بانک مسکن

رئیس اداره کل روابط عمومی بانک مسکن

در پایان خاطرنشان کرد: بانک مسکن به نرخ‌های

سود مصوب شورای پول و اعتبار همواره پایبند بوده و هیچ سودی خارج از چارچوب در دستور کار این بانک قرار ندارد و محصولات موجود این

بانک که توسط شعب به مردم شریف ایران ارائه می‌شود، مطابق با ضوابط و مقررات بالادستی بوده و این خود را مقید به رعایت آنها می‌داند.

اقتصاد

با وجود ادعای افزایش ۴۰ درصدی صادرات نفت ایران آمار بین‌المللی از کاهش دوباره حکایت دارد

اما واگرهای افزایش صادرات نفت

خرسندی از کاهش تولید؟

اما اینکه آقای رئیسی نگران نیست، شاید بستگی به انتظارات ایشان داشته باشد. رقمی که دولت در بودجه برای فروش نفت در نظر گرفته است، روزانه یک‌میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه است. این رقم نصف میزان فروش نفت ایران در دوران بدون تحریم است. این رقم همچنین نزدیک به رقمی است که ایران در زمان تحریم‌های سنگین قبلی رسماً صادر می‌کرد. میانگین صادرات ایران در سال ۲۰۱۳ که تحریم سنگین بود، روزانه چیزی نزدیک به یک‌میلیون بشکه بود و همه نگران بودند و سخنی از «وضع مناسب» در میان نبود بلکه عمدتاً از اوضاع ناسامع‌اسخ گفته می‌شد.

از دی‌ماه سال ۱۳۹۴ و با اجرائی‌شدن توافق برجام این رقم تا ۲۰۳ میلیون بشکه با رفت. باز ایران تحریم شد و میزان صادرات آن در بازاری که با شیوع کرونا زمین‌گیر شده بود، به ارقامی بسیار پایین رسید. دسترسی به آمار صادرات نفت ایران به شکل مستقل وجود ندارد و میزان آن را منابع تجاری دست‌دوم با گزارش‌های ماهانه اوپک منتشر می‌کنند و از آنجاکه دولت لزومی به ارائه ارقام به نمی‌یابد، استفاده از گزارش‌های رسمی بین‌المللی مجاز است؛ چراکه اعلام رقم اواق هیچ خطری برای صادرات ایران ندارد، یعنی با اعلام یک عدد راه‌های صادراتی آن لو نمی‌رود و دوم این آمار به شکل بین‌المللی با تقریب خوبی قابل‌محاسبه است و انجام و منتشر هم می‌شود؛ برای مثال آمار ماهانه اوپک، این آمار می‌گوید متوسط صادرات نفت ایران در سال ۲۰۲۰، متوسط ۴۰۴٫۵ هزار بشکه بوده است. متوسط تولید این سال یک‌میلیون ۹۹۸ هزار بشکه بوده است. در گزارش سال ۲۰۲۱ به تفکیک سه‌ماهه، تولید نفت ایران رقمی نزدیک به ۲٫۳ میلیون بشکه بوده است، یعنی در خوش‌بینانه‌ترین حالت و بر فرض ثابت‌ماندن مصرف داخلی صادرات ایران به چیزی نزدیک ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار بشکه رسیده است.

این رقم نصف پیش‌بینی صادرات نفت از جانب خود دولت در بودجه سال آینده است که به گفته مقام‌های رسمی دست پایین گرفته شده تا به

رفع تحریم‌ها یا ادامه آن گره نخورده باشد. اینکه رئیس دولت از نصف میزان صادرات نفت ایران در بدترین حالت برآورد تیم اقتصادی خودش خرسند است و «نگران نیست» شاید به طبع سهل‌گیر ایشان مربوط است. نکته دیگر آنکه میزان تولید نفت ایران مطابق اعلام گزارش اوپک مرتباً کاهش یافته است. (جدول یک). احتمال دیگر این است که دولت در این ۱۷ روز که از سال جدید می‌گذرد، توانسته باشد این بالانس را تغییری معنادار بدهد و فرض میانگین صادرات را از ۴۰۰ هزار بشکه به ۱٫۳ میلیون بشکه در روز رسانده باشد. برای این کار ایران باید رقمی بسیارسیار بزرگ به صادرات خود افزوده باشد. اما اگر ادعای خود رئیس دولت یعنی افزایش ۴۰درصدی صادرات را در نظر بگیریم، صادرات ایران باید به اندکی بالاتر از ۶۰۰ هزار بشکه در روز رسیده باشد که با آمار آژانس بین‌المللی انرژی نیز کاملاً همخوانی دارد. بازمهم مشخص نیست چرا رئیس‌جمهور نگران این مسئله نیست. تولید نفت عراق که در جدول آمار اوپک بنا به حروف الفبا زیر ایران قرار دارد، چهارمیلیون و ۲۹۰ هزار بشکه در روز است. یک دهه پیش تولید عراق جایی بود که ایران امروز ایستاده است. ابراز خرسندی از تعویض جایگاه ایران با عراق جنگ‌زده و تحریم‌شده یک طی دهه نیاز به توضیح بیشتر برای مخاطب دارد.

گم‌کردن مقاصد

مسئله دیگر مقاصد صادرات ایران است. اینکه صادرات نفت ایران امروز یک‌دهم زمان اوج خود در دهه ۵۰ میلادی است به کنار، مشتریان نفت ایران نیز تغییر کرده‌اند. بنا بر آمار آژانس بین‌المللی انرژی ۶۲ درصد نفت ایران به چین و سوریه می‌رود و ۲۲ درصد آن به مالزی که به گفته برخی منابع تجاری آن را هم باید به حساب چین گذاشت. یعنی تقریباً تمام نفت ایران به چین و سوریه می‌رود و البته نه به پالایشگاه‌های مهم و صنعتی چین که تجارت بین‌الملل دارند بلکه به پالایشگاه‌های شهرهای کوچک، منزوی و بدون هیچ ارتباطی با بازارهای جهانی که ترس از تحریم نداشته باشند. مقصد صادرات اهمیتی هم‌سنگ میزان صادرات دارد. صادرات به کشورهای بزرگ مصرف‌کننده مانند چین و هند آرزوی اول هر کشور نفتی است اما نه به شکل یادشده و نه به این میزان.

اکنون عربستان در صدر جدول صادرکنندگان به چین ایستاده است و نفت استراتژیک آن را تأمین می‌کند نه پالایشگاه شهری دورافتاده را. هند که مطابق گزارش‌ها بزرگ‌ترین رانه و موتور محرک تقاضای نفت در یک تا دو دهه آینده است، واردات نفت خود از ایران را به صفر رسانده است. داشتن سهم از بازار بزرگ اروپا که مدت‌هاست به آرزو تبدیل شده است. شرایط فعلی نفت ایران نه جای خرسندی دارد نه اخبار منتشرشده درباره آن «خوش» محسوب می‌شوند. این مطالب همه بدون درنظرگرفتن نیاز شدید ایران به سرمایه‌گذاری برای حفظ همین مقدار تولید و نیز بدون چشم و هم‌چشمی با تغییرات مثبت است.

میزان صادرات با کسر مصرف داخلی ۱/۸ میلیون بشکه‌ای حاصل می‌شود				
۲۰۱۹	۲۰۲۰	Q1 ۲۰۲۱	Q2 ۲۰۲۱	Q3 ۲۰۲۱
۲,۳۵۶	۱,۹۸۸	۲,۲۱۸	۲,۴۴۰	۲,۴۸۲

آمار تولید نفت ایران / میلیون بشکه در روز

Q: سه ماهه

معاون مدیرعامل از زوایای طرح تأمین مالی زنجیره‌ای بنگاه‌های تولیدی می‌گوید

هدایت منابع بانک‌ها در مسیر هدفمند

همان فرآیند طی می‌شود. بانک تجارت با شرکت تأمین‌کننده قطعات تفاهم‌نامه‌ای دارد که بدهی این شرکت را به تأمین‌کنندگان مواد اولیه پرداخت کند و شرکت اقساط این تسهیلات را به بانک برگرداند. این هم به نوعی تأمین مالی به حساب می‌آید. از طرف دیگر کسی هم که خریدار خودرو است، از بانک تسهیلات می‌گیرد. می‌توان گفت اخیراً با افزایش سقف کارت اعتباری به دو میلیارد ریال این تسهیلات تقریباً ۷۰ تا ۸۰ درصد قیمت خودرو داخلی را پوشش می‌دهد. آخرین بخش تأمین مالی شرکت خودروساز هم به این صورت است که شرکت با پیش‌فروش محصولات خود نوعی تأمین مالی انجام داده است. بنابراین برای یک خودرو چندین نوبت تأمین مالی صورت‌گرفته و لازم بود این روند اصلاح شود. این‌نیاز قبلاً هم در بانک تجارت احساس شده بود ولی ابزار آن مهیا نبود. درحال حاضر موضوع تأمین مالی زنجیره تولید به‌شدت مورد توجه قرار گرفته است. اوایل امسال و اواخر سال گذشته نیز بانک تجارت انتشار اوراق کام را به‌عنوان یکی از ابزارهای تأمین مالی زنجیره تولید تجربه کرد.

کلی مشتریان بانک درحال حاضر در زمینه تأمین مالی با چه مشکلاتی مواجه هستند و با اجرائی طرح مذکور دغدغه‌های آنها در زمینه تأمین مالی تا چه میزان برطرف خواهد شد؟

منابع بانکی محدود هستند و به همین دلیل بانک‌ها نمی‌توانند مثلاً در بخش خودرو به دفعات تأمین مالی انجام دهند. هزینه تأمین مالی نیز برعهده تسهیلات‌گیرنده است؛ یعنی بابت هر

تشکیل شده تا در فرصتی محدود و کوتاه سامانه‌ای را راه‌اندازی کنند که نیاز بانک و مشتریان را به‌طور کلی مرتفع کند

کلی نقش مدیریت‌های مناطق و شعب بانک در سراسر کشور در تبیین و پیشبرد سیاست‌های اجرائی بانک در طرح تأمین مالی زنجیره تولید را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

اگرچه معاونت امور اعتباری متولی سیستم scf به‌شمار می‌رود ولی واقعیت این است که نیازمندی‌ها در ابتدا از طرف مشتری به شعبه و منطقه اعلام می‌شود و لازم است همکاری همه‌جانبه‌ای از طرف شعب و مناطق با این کارگروه صورت گیرد. اگر نیازها درست و به‌موقع به ما منعکس شود، می‌توانیم آن را در سیستم لحاظ کنیم. به همین دلیل از شعب و مناطق درخواست داریم در وهله اول زنجیره‌های تولیدی که با آنها در ارتباط هستند را شناسایی کرده و نیازمندی‌های آنان را طی هماهنگی با بخش مالی این واحدها اخذ کرده و به ما منعکس کنند. این امر باعث خواهد شد درنهایت سامانه کامل و جامع‌تری ارائه شود.

آیا بانک تجارت پیش از این تجرباری در زمینه تأمین مالی زنجیره‌ای داشته است؟ توضیح دهید.

اجرائی طرح اوراق گام توسط بانک، تجربه موفقی به‌شمار می‌رود لیکن از عمق کافی برخوردار نبود. بحث تأمین مالی زنجیره تولید را با استفاده از اوراق گام اجرائی کردیم. اوراق گام که با آنها در ارتباط هستند را شناسایی کرده‌ایم و می‌توانیم فعلاًانه به آنها ورود کنیم. اخیراً سامانه‌ای با همکاری معاونت کسب‌وکار با هماهنگی شرکت ایران‌کیش طراحی شده و به‌صورت پایلوت در حوزه زنجیره تولید خودرو دخال استفاده است. این سامانه موقتی بوده و کارگروهی متشکل از کارشناسان اعتباری، سازمان، فناوری اطلاعات، سررسید اوراق برای تأمین سرمایه ثابت به‌عنوان ابزاری مناسب قابلیت استفاده دارد.

گزارش

بعضی نمایندگان می‌گویند

استیضاح وزیر صمت جدی است

فاطمی‌امین اولین اخراجی کابینه؟

شرق: تنها چند هفته پس از شکل‌گیری کابینه دولت سیزدهم بحث استیضاح یا برکناری بعضی از وزرا به گمانه روز تبدیل شد و این روند همچنان ادامه دارد؛ اگرچه در همان هفته‌های اول از برخورد جدی رئیس‌جمهوری با وزیر اقتصاد آن هم در جلسه هیئت دولت سخن به میان آمد و در روزهای بعد از پارلمان نوبی استیضاح خاندوزی بلند شد اما وزارت اقتصاد و دارایی همچنان در دستان وزیر به نسبت جوان و دانشگاهی کابینه است. پس از خاندوزی بارها بحث بیماری وزیر راه‌وشهرسازی مطرح شد و برخی رسانه‌ها از احتمال کناره‌گیری رستم قاسمی سخن به میان آوردند که البته این گمانه هم عملی نشد. در تازه‌ترین خبر اما بحث استیضاح وزیر کشاورزی و وزیر کار هم به میان آمد تا نوبت به جدی‌ترین گزینه اخراج از کابینه یعنی فاطمی‌امین برسد که حالا نمایندگانی از عزم جدی خود برای استیضاح این عضو کابینه سخن می‌گویند. همین دیروز طراح استیضاح وزیر صمت با ایلمنا گفت‌وگو کرد و از دلایل تلاش برخی نمایندگان برای استیضاح این وزیر دولت سیزدهم سخن گفت. پیش از رسیدن به سخنان این نماینده خوب است به یاد بیاوریم که پیش‌تر وزیر صمت با رد جدی‌بودن این گمانه‌ها در مورد استیضاح گفته بود: «این بحث‌ها جدی نیست» اظهارنظری که موجب گلایه لطف‌الله سیاهکلی، نماینده قزوین و عضو کمیسیون صنایع و معادن شد و در نطق خود در صحن علنی مجلس این جمله را به «از خود مطمئن بودن» فاطمی‌امین تعبیر کرد و از نمایندگان درخواست کرد که «اگر واقعا به قیمت جدید خودرو معترض هستید، استیضاح را امضا کنید». سیاهکلی که طراح این استیضاح است، می‌گوید مسیری که فاطمی‌امین می‌رود، همان مسیر وزرای قبلی است و جز اجحاف و به‌صرفه‌کنندگان به نتیجه دیگری نخواهد رسید. «این‌حال تاکیذ می‌کند که اگر قیمت خودرو به حالت قبلی بازگردد، استیضاح را پس می‌گیرند. سیاهکلی در این زمینه گفت: علت درخواست استیضاح ما که من طراح آن بودم، دو موضوع است که اولین آن افزایش ۱۸درصدی قیمت خودرو است که آن هم در عمل بیشتر است. ما این افزایش قیمت را قبول نداریم؛ چراکه غیرکارشناسی است و مسئله‌ای را هم حل نمی‌کند. موضوع دوم هم نحوه واگذاری و نظارت بر معادن است که آن هم مشکلات زیادی دارد. این دو سؤال باعث شده که ما درخواست استیضاح برای وزیر صمت داشته باشیم. او افزود: موضوع دوم که نحوه واگذاری و نظارت بر بهره‌برداری است، به این علت مطرح شده که معادن باید به مناطق برگردند. نحوه بهره‌برداری و میزان باری که جابه‌جا می‌کنند، غیراستاندارد است. جاده‌های روستایی را از بین می‌برند و روستاییان را ناراضی می‌کنند و موجب اذیت و آزار روستاییان و همسایگان می‌شوند. ضمن اینکه ما باید معدن‌کاران را به برداشت تشویق کنیم اما برداشت باید درست و استاندارد باشد و موجب اذیت و آزار دیگران نشود. نباید در مناطق تخریب صورت بگیرد. متأسفانه شاهد هستیم که تعدادی از معدن‌کاران به این مسئله توجه نمی‌کنند. سیاهکلی تصریح کرد: آقای فاطمی‌امین در رابطه با خودرو تنها قیمت را گران کرده است. ما نمی‌توانیم عملکرد ایشان را زین سؤال ببریم؛ چراکه تازه روی کار آمده، ما هم مضفانه عمل کرده و راجح به عملکرد ایشان بحث نمی‌کنیم بلکه می‌گوییم بر اساس چه ادله‌ای حتی برخلاف نظر کمیسیون صنایع قیمت را افزایش داده است؟ حتی دولت از این افزایش قیمت ناراضی است. تولیدکننده هم آن را کافی نمی‌داند و توقع دارد قیمت بیشتر گران شود و ناراضی است. مصرف‌کننده هم که ناراضی است. در سیستمی که هم دولت، هم تولیدکننده و هم مصرف‌کننده ناراضی هستند، ما چرا قیمت را افزایش داده‌ایم؟ چه کسی از این افزایش قیمت رضایت دارد غیر اینکه بگوییم مافیای خودرو سوءاستفاده می‌کند. او در مورد تعداد نمایندگان امضاکنده طرح بیان کرد: درخواست استیضاح را تا هفته گذشته بیش از ۲۴ تا ۲۵ نماینده امضا کردند ولی ۱۰ امضا برای استیضاح کفایت می‌کند. هیئت‌رئیسه باید اعلام وصول کند تا در دستور کار قرار بگیرد. ماهم با هیئت‌رئیسه صحبت کردیم و امیدواریم این اتفاق رخ دهد. زمان این اتفاق جزء اختیارات هیئت‌رئیسه است. عضو کمیسیون صنایع مجلس گفت: اینکه زمان زیادی از روی کار آمدن وزیر نمی‌گذرد، درست است؛ زمانی این حرف درست است که بخواهیم عملکرد ایشان را ارزیابی کنیم اما این کار را انجام نمی‌دهیم بلکه می‌گوییم در مورد قیمت خودرو به مردم ظلم می‌شود. نمی‌توانیم بگوییم الان ظلم را تحمل کرده و شش ماه بعد به آن رسیدگی می‌کنیم. ما عملکرد وزیر را بررسی نمی‌کنیم بلکه می‌گوییم چرا به این ظلم تن دادید؟ چرا قیمت خودرو را به ناحق افزایش دادید؟ پس در پاسخ به کسانی که می‌گویند زمان مناسبی برای استیضاح وزیر نیست، می‌گویم ظلم زمان بردار نیست و به مردم ظلم می‌شود. اگر وزیر قیمت را برگرداند و با کمیسیون دراین‌باره به بحث بنشیند، ما هم استیضاح را برمی‌داریم. او همچنین گفت: «من استیضاح را صرفاً به دلیل ظلمی که به مردم روا داشته شده، مطرح کردم و مسئله اساسی هم موضوع خودرو است». نماینده شهر قزوین در مجلس شورای اسلامی در پایان خطاب به وزیر صمت گفت: من به وزیر صمت توصیه می‌کنم که از نظرات علمی بهره بیشتری بگیرد.